

Bonhaj Bóh!

Cíblo 36.
3. sept.

Létnik 9.
1899.

Serbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Smolerjez knihicžishečeřni w Budyschinje a šu tam doſtač ſa ſchtwórtlétne pſchedplatu 40 np.

14. njedžela po šwj. Trojizn.

Pſalm 96, 1.

Spěvaježe temu knjeſej nowy khérliſch.

Kač husto Bóh ſam ſe ſwojim ertom naš cžlowjekow napomina, ſo dyrbjeli pſchińcz jemu ſpěvacž, ſebi do ruky harſu wſacž a na trunach khérliſch ſehracž jemu k čeſczi a ke khwalbje jeho ſwiateho jména.

Schtóz ſebi na trunach ſehraje abo ſebi ſwój khérliſch ſ hložom ſaspěwje, tón ſ tym poſaže, ſo ma duschu ſweſzelenu, wutrobu ſradowanu. Duž ſu tež hižo w ſaſtarſkim cžaſu wſchitzh, kíž wobčezeni njeběchu ſe žanej czeſkej winu a ſe žanym czeſkим hréchom, na trunach ſwóje khérliſche ſehrali a je Bohu k čeſczi ſ hložom wuſpěwali.

Wſcha žaloſcz a boloſcz, wſcho cžerpujenje a žaloſčenje, wſchón ſtýk a ſrudoba je do cžlowjekow hakle ſobu ſ jich hréchom pſchiſhla, kaž ſla pomjedz na mlodne ſelene lopjeschka. Kohož pak je ſebi naſch luby ſbóžnik ſ hrécha, ſ cžm a ſe ſmjerne nožy wumohł, na ſwětlo wuwiedł a ſ Bohom ſjenocžil, tajki móže ſebi ſwjeſzeleny ſwój rjany nowy ſpěw ſaspěvacž, khérliſch połny ſiweje nadžije a horzeje luboſče.

Hižo we ſtarym ſlubje běchu wſchitzh Boži ludžo to poſnali, duž ſu wſchech druhich ſ mozu wabili, ſo chzyli ſobu ſ nimi na trunach hracž a ſ hložom khérliſche ſpěvacž.

A njehmeli my, jako naſheho ſbóžnikowi wuežomnízhy a ſlužobnízhy, ſ runym tajkim ſiwejym wjeſzelom ſpěvacž a wyſkacž, ſo móhł naſch hlož pſche wſchón zylk ſwět klinčecž a ſynečecž? Wſchało ſměry wſchitzh ſ wocžomaj

na teho hladacž, kíž je wſcheho ſiweho wjeſzela a wſcheje naſcheje ſbóžnoſče ſame jeniczke žorlo.

Dotal wſchať ſmy tu wſchitzh hiſhceze na ſemi zuſnizh, a kózdy ma tu ſwoje něſhto, ſ cžimž ma ſo bědziež a wojovacž. Tež ſo nam husto naſchej wóczzhy ſe ſyſami ſacžmitej, hdyž hladamý, kajke ſtoſrōczne horjo a nuſa wſchelaſkých zuſyħch a ſ nimi naš ſamých cžiſhceži a tysi. Ale jumu ſmějemy ſo lepje, hdyž ſmějemy wſchu tule ſwoju nuſu pſchětratu, a hdyž budžemy do wſchitka wumozeni, — tehdy budža naſche ſpěw wjele rjeňſho klinečez, dokelž ſmějemy wſchu ſemſku žaloſcz, hréch a wutrobu-bolenje ſefady ſo. Haj, tehdy budže ſebi kózdy ſ nowa wožiwenje ſ hložom ſwoje khérliſche ſpěvacž a bje wſcheho kónza wyſkacž.

Hdzej ſo tu něhdže na ſemi ludžo wjeſzela, tam ſebi ſ hložom ſwój ſpěw ſanjeſhu. Ale wſchitzh, kíž ſu horka w njebjeſbach ſiwi, wſchitzh ſbóžni, cži ſpěwaja tež jedyn pſchemo druheho ſwoje wjeſzele ſpěwa. — Schtož ſmě Bohu a naſhemu ſbóžnikej tam horka do jeju lubych wocžow hladacž, tajki tam níhdj ſenje němý njewostanje, ale ſaspěwa pſched Božim trónom ſtejo ſobu ſe wſchěni ſwjetlymi a wuſwolenymi Bohu k čeſczi ſwój khwalbny khérliſch, ſo jemu wſchón jeho hlož pſches zylk njebjeſha ſaklinčez. — Sſwoju prawu domiſnu ma wſcho rjane ſpěwanje hakle w Božich njebjeſbach, pſchetož tam wſchitzh ſbóžni ſpochi ſ wjeſzelom ſpěwaja.

Profeta Ieſaja je ſměl něhdj khwilku ſ naſdala do Božeje wjerſhneje kražnoſče pohladnyč. Wón wuſlada Boha ſameho na kražnym trónje ſedžo, wobdateho wot

wschęch lubych jandželow, kiz jeho česczo wschitzu s móznym hložom spewachu: „Sswjath, sswjath, sswjath je Bóh!”

A jako so nasch luby sbóžnik na swět narodzi, tehdy ſu Boži jandželjo wsche Bethlehemskich ſahonow Boha hwalo ſwoj lubosny hherluſch ſanjeſſli: „Čescz budž Bohu we wykroſcezi, mér na ſemi a czlowjekam dobre ſpodobanje”, kajkiž hiſcheze dženſa wschitzu wěrjaſy ſa nimi a po nich ſpewaja, doma a w Božej ſwiatnicy, ſ wieželom a ſ radoſciu.

Sswjath Jan nam w ſwojim ſjewjenju powjeda, ſhto bě ſam ſe ſwojimaj wočomaj wohladał. Wón wohlada tamnyh njebeſkikh dobyczerjow ſhromadzenych w Božich lubych njebeſbach. Wschitzu ſbóžni běchu w bělých draſtach, kózdy ſ krónu wupyscheny, kózdy ſ ruku ſwoju harfu džerzo, a czile wschitzu tam ſ móznym hložom ſwoje halleluja ſpewachu, ſo jich njeſkonečny ſpěw pſche wsche njebeſka klinczesche.

Hdyž ſebi na wscho tole pomysliſch, njeje czi, kaj dýrbjal ſebi wſchón ſ wutrobu to jene požadac̄: „Ach ſměl tež ja junu ſobu ſe wſchěmi tamnymi ſpewarjemi w Božim raju ſwoj ſpěw ſaspewac̄ a ſ nim ſwojeho lubeho Boha pochwalic̄.

Luby pſcheczelo, my drje tu nětkle wschitzu tež ſwoje hherluſche Bohu ſ česczi ſpewam, ale naſche ſpewanje je pornjo ſpewanju jandželow, kaj ſchropatvý hlož dýbatweho ſpewarja pornjo ſlěbroklinčazemu hložej wuſtojnem ſpewarja, je kaj hole nicžo pornjo ſpeweſ jandželow, ſ kajkimž woni kózdu duschu ſwjeſela. Ale junu wſchak ſměje ſ naſ kózdu ſwoj wjele rjeñſchi hlož, tam horla na njebju budžem junu jako pſchekraſuieni ſbóžni Bohu ſ rjeñſhim, jažniſhim hložom čescz a hwalbu ſpewac̄.

Sechzesch pak, ſo by czi junu horla na njebju tajke ſbože doſtało, dýrbischi ſo hido jowle delka ſ czažom na to ſwuežie, ſwojeho Boha a ſbóžnika česczic̄ a hwalic̄. Duž bliž ſo twojemu ſbóžnikej, dar jemu wſchu twoju duschu a wutrobu. Haj luby, twoj ſbóžnik, kiz je ſobu ſa tebje wſchu ſmjercz pſchewinyl, tón budž twoj luby jeniczki, kotremuž ſ česczi wſchě ſwoje ſpěw a hherluſche ſaspewiesch. Teho ſe wſchej ſwojej duschu ſapſchimí, do njeho wér, na njeho ſo ſpusheze! Takle ſmějſch ſtajne ſwoj ert połny žiweho wjeſela a na jaſyku ſpoči lubosne hwalenje, ſmějſch jowle na ſemi ſwoje ſtajne wjeſele, junu horla pak ſwoje hiſcheze rjeñſche.

Kak budu tam ſo wjeſelic̄
A ſ jandželemi towařſhic̄,
Pſchi wuſwoleñych ſobu ſtač
A Božu kraſnoſcz wohladac̄.

Pſchecziwizh naſcheho ſbóžnika w nowym testamencze.

(Poſtracžowanje.)

Tak mamy pod wſchſchimi měſchnikami w nowym testamencze ſroſymic̄

1. wſchſchego měſchnika w hameze;
2. wotkadzenych wſchſchich měſchnikow;
3. ſwójby, ſ kotrejž buchu wſchſchii měſchnizh wuſwoleñi.

Hdyž bu tež pſches wſchelakich móznarjow nahladnoſcz wſchſchego měſchnika ſchłodowane a jich móz pſchirkotſchena, dha woſta wón tola wulzy wažna wožoba, a ta čescz, kiz ſo jemu wopokaſa, woſta jemu tež po ſastupje do wſchedneho žiwenja.

Wſchſchii měſchnik běſche w tamnym czažu pſchedbyda wſkoſeje rady, najwſchſcheje domjazeje wſchnoſeze a wón nawjedowaſche wuſadowanja wſkoſeje rady. Tak w Chrystuſowym czažu Kajſaſ. Tež wſchſchii měſchnizh, kiz běchu wotkadzeni, wuzimachu wulku nahladnoſcz. To placzi wožebje wo Hannaſu. S teho widžimy,

ſo bu tón ſenje ſajne ſpředny ſ njemu wjedženy. Tež ſ teho je ipoſnačz, ſo ſo wón pſchezo předy Kajſaſa mjenuje.

Hac̄ runje je ſ zyla 83 wſchſchich měſchnikow bylo, dha tola jenož mała licžba wot nich w ſtawijnach wuſtupi. W starym testamencze mjenuje ſo jenož Aaron, jeho syn Eleazar, Pinchas, Eli, pod Davidem Zadok a Abjathar a po jaſtwje jako wodžer tych, kiz ſo domoj wrózichu, Jofua.

W nowym testamencze naděndžem ſanhaſa a Kajſaſa, w japoſchtolskich ſtukach mjenujetaj ſo Jan a Alexander, tola bjes teho, ſo bychmy dalshe wo uimaj ſhonili; dale Skevaſ, kotrehož ſedmjo ſynova čertow a njezistych duchow won honjachu. Napožled mjenuje ſo hiſcheze Ananus, kiz běſche tehdyn w hameze, jako Pawoł po tſeczim miſſionſkim puczowanju ſo do Jeruſalemma wróz, hdjež bu ſajath.

Pſched nim mjeſeſche ſo Pawoł ſamolvič. Taſo chyſche Pawoł ſo w dleſcej rēči pſchecziwo ſlózbam ſalitowac̄, da jeho wſchſchii měſchnik na hubu dyrč. Nad tym roſhorjeny mjenowaſche jeho Pawoł kalkowanu ſczeniu. —

Sa naſ wobębie wažnej ſtaj ſanhaſ a Kajſaſ.

I. ſanhaſ. Josephas mjenuje jeho Ananus. Wón běſche ſyn wěſteho Setha. W lēče 6 p. Khr. n. bu wón wot bohota Quirinia ja wſchſchego měſchnika poſtajeny. Tola wón ſwoj hamt dolho njeſhowa, hido w lēče 14 abo 15 p. Khr. n. bu wón wot Valeria Grata pod khežorom Tiberiom wotkadzeny. Wot teho čaſha wón w Jeruſalemje wosta. Šhto je pſchicžina jeho wotkadzenja byla, njeje nam ſnate. Tola tež po ſwojim wotkadzenju mjeſeſche hiſcheze wulku nahladnoſcz pola luda a wulki wliw na wſhoku radu.

Wón pſchibluſchesche ſekeži Sadduſejiſch. ſsm. Lukas w 3, 2 na njeho ſponni, potom pak hac̄ ſ czeřpjenju teho ſenjeſe ničo wo nim njeſhlyſhimy. Taſo bu tón ſenje ſajath, widžichu jeho najpredy ſ ſanhaſej, kiz jeho pſchibluſchuje. Maſkerje bydlefſche wón ſobu w hrodze wſchſchego měſchnika. Je ſahe rano. ſanhaſ wuwoptascha ſo teho ſenjeſa wo jeho wučomnikach a wo jeho wučbje. Dokelž bě ſ wopredka wučinjeua wěz, ſo dýrbi ſo tón ſenje wotkadzic̄, pytaſche wón něchtu njeprawe na nim. Wón chyſche to pſchibluſchenje tak wjeſč, ſo dýrbiſche ſo dwoje wupoſtač.

1. Jeſuſ ma ſylny pſchitwiſ ſajfich, kiz w jeho myſli a duchu ſtukuju.

2. Jeſo wučba je ſtrach ſa ſidowſtwo a ſa romſke khežorſtwo a wjedze ſ ſběſkej pſchecziwo romſkemu khežorej.

Tón ſenje poſkaſa poſornje na to, ſo je ſjawnje wučil. Kózdy budže ſanhaſej wo jeho wučbje poſjedac̄, pſchetož wón je ju pſched zylom ſwětom pſchipowjedal. Hdyž nětko jedyn ſlužomnik temu ſenjeſej w ſanhaſowej pſchitomnoſci pliſtu da, dha jeho tutón ſa to njepožwari. Tón ſenje pat ſakaze ſebi tajke njeſmanſtwo, kiz móžeſche ſebi niſki ſlužomnik tola jenož teho dla dowolic̄, dokelž bě ſebi wěſty, ſo ſo jeho ſenjeſej ſpoda.

S teho widžimy, kaf ſanhaſ Chrystuſha hidži, kotremuž tež nětko žaneje wine dopoſkaſac̄ njemóže.

Nětko poſežele Jeſuſa ſwjasaneho ſe Kajſaſej.

Hiſcheze junfróz naděndžem ſanhaſa w japoſchtolskich ſtukach, hdyž wón ſylné naprawy žada, ſo by ſo roſpoſchestrjenje Pětroweje wučby wo horjeſtanjenym Chrystuſu ſadželało.

Hewak ſe ſwjetateho pſzma wo nim ničo njeſhonimy.

Wón wumrje we wſhokich lětach. Josephas mjenuje jeho jeneho najbožowniſchich czlowjekow, dokelž běchu wón a tež jeho pječo ſyňojo wſchſchii měſchnizh byli.

(Poſtracžowanje.)

Kak ſy žiw?

(Poſtracžowanje.)

VI. Zyrlej a dom.

Wſmimy tón pſchiklad, ſo wý na wopyt do doma pſchindžecze; hdjež hiſcheze ženje byli njeſſeze. To nětko wſchitko wot teho wotwiziſuje, hac̄ ſo wam tam ſubi abo niz. Wý to bōrſy poſnajecze. Wý wobkedežbujeſe, kaf ſu ludžo hromadze žiwi a kaf ſu pſchecziwo wam, a wý to bōrſy ſ jich ſlowow, ſ jich požlađanja a jich čzinjenja ſroſymic̄. Pak je wam pſchi tych ludžoch derje, pak niz. Hdyž pak ſo wam njeſubi, to najlepſche hospodowanje ſaruac̄ njemóže a hdyž wý na rjanym mehkim ſtole ſedžic̄e a najkraſniſche jědze ſo wam přjód ſtaja. S teho

chze to prajiež? Wschitko wot ducha wotwišuje, kiz w domje duwa. To je wulki rosdžel mjes jenotslivymi domami, tež hdijz ho ežiseže podobne sbadža kaž jene jejo druhemu. A tajki duch, lubi ežitarjo, dyrbi w domje knježicž, kotrež ho kschesčijanski mijenuje? Na to njeje ežekō wotmolwicž, ale tak lóhko to dozpicž njeje. Sswjate pižmo powjeda wo domje, kotremuž je ho ſvože doſtało — a ſhtož ho w tym domje ſta, móže ho tež w twojim ſtač. Wschudžom, hdjež ho to stanje, bywa ſ kschesčijanskoho doma Boži dom. Tajki dom je tak prawje do kſhodka zyrfwje twarjenj a ſlotu móst wobeju ſjednocži.

VII. W Božej klužbje a wo klužbje Božej.

Hdijz ho wo Božej klužbje rěči, kchwataja waſche myſkle hnydom do zyrfwje, kaž hdij vyschtej Boža klužba a twarjenje zyrfwje njerodželnje ſwjasanej bylej. Alle Boh, kiz je njebeža a ſemju ſtvoril, a tón ſbóžnik, kiz je prajil: „Hlaj, ja ſym pola waž wjchitke dny hacž do ſkóneženja ſweta“, njemóžetej do zyrfwinſtich muri wobſamknjenej bycž. Pſchekupz, kiz na ſwojej klužbi po ſwetnym morju pucžuje, a pucžowat w Afrizi, kiz dyrbi ſebi ſprózniwje pucž phtacž pſches praſtarý lež, móžetaj w modlitwje Boha namakacž, hdij a hdježkuliž chzetaj. Duchowny džerži na klužbi Božu klužbu a mižionar preduje pohanam, hdjež ho runje ſeñdu. Najžlawniſchi predať naſchego leſtottka džeržeſche ſwoje mózne pređowanja w tak mjenowanym tabernaklu (w stanje), hdjež mjeſeſhe na 5000 ludži rum. A hdje je tón miſchtr wſchitkich miſchtrow pređowan? Tola niž jenož w templu w Jeruſalemie a w ſchulach židow, ale tež na horach a pſchi morju, w malej klužbi, na torhochcežach a haſzach. S tým je tola doſež dopokasane, jo tam, hdjež wutroba Boha pyta, je wſchudžom prawe mjeſtno a prawy čaſh k Božej klužbje.

W naſhim čaſhu je to hiſhcze ſvože, ſo ſ najmjeñſha pſchi mižionistich ſwjetženjach a woſebithych zyrfwinſtich ſwjetženjach ho wonkach Boža klužba džerži, hewak njebyhiſhcze ſebi Božu klužbu myſklicž móhli bjes zyrfwinſtich lawkow. A fakt derje by bylo, hdij by ho w létnim čaſhu druhdy pod holym njebjom pređowało, ſo by czerſtwy powětr mjes ſhromadnych dul a drémaznych budžil. To by derje bylo, hdij bychmy w naſhim zyrfwinſkim ſwjetženju wjazh wotměnjenja měli, potom bychmy ſtrachneho njeſcheczela wotbyli, kiz nam duchownym dželo wobeželi — to je ſwueženoeſež. Wona je twjerdiſna ežerta mjes wježnym ludom a runje tak wjele ſkaſy, kaž lohkomyſlnosć a njewéra w měſtach. Schiož kruče ſi njej do bědženja dže, mi prawo da. Hdij ſebi myſklich, ſo ſy pſches jenu muri twjerdiſny ho pſchedobyl, tam druh a tseča ſady ſteji.

We wſchědnym ſwjetženju ſwueženosć tak daloko pſchinjeſhy, ſo mylk klepotanje mylna, fabrikski dželaczeř haru maschinow wjazh njeſklyſchi. Tak móže tež ſnuteckone wuchu ežlowjeka wotupicž. W měſtach widžicze wj ludži nimo najrjeñſich khlamow, nimo najkražniſich twarjenjow kchwatacž, hdijz wj džiwajo pſched nimi ſtejo wotstanjecze. To ho niž jenož teho dla stanje, dokelž maja nuſne, ale dokelž žanhch wocži wjazh ſa to nimaja — napohlad je jim ſwueženy. Duchowne wobčko móže runje tak wotupicž.

Schiož netko měſtnoſež naſtupa, na kotrež ma ho pſchi Božej klužbje džiwacž, chzemh ſi kemſchazej ſchježek ſapocžecž. Ta je wuteptana a twjerda kaž ſamjen. Tón ſbóžnik rěči w pſchirunauju, wo ſchtworaſeſe ſoli we twjerdej ſemi, hdjež žane ſymjeñtne ſornjeſchko ležo wotacž a ho ſakorjenicž njemóže. Wěſcze khwalobne je, ſo wj ſwoje džecži ſahe na wuežicze, tónle pucž klužba, a to je wulki ſmylk, hdjež ho to nježini. Alle hdijz ho ſtarſich prafchecch, ežeho dla tak pilnje ke miſchi klužba, a druhe wotmolwjenje njeſtoſtanjeſch hacž: „Ja ſym to tak ſwueženj wot měſtnoſež“, potom ho dopomniſch na twjerdiſe wuteptanu pucž.

Wot kemſchazej ſchježek pſchimyžem ſi zyrfwinej lawzy. Najwjaſy ludži na to myſli, ſo bychu na kózdy pad ſwoj ſwoje ſwuežene měſtno doſtali a ho ſi dobom roſhněwaja, hdijz wone wjazh proſdne njeje. A tola ma „ſwuežene“ měſtno tež ſwoj ſtrach; pſchetož hdijz je to pſchetož to ſame měſtno, na kotrež ſebi ežlowjek komodnje ežini, hdijz wón pſchetož to ſame wokno a to ſame měſtno na muri pſched ſobu widži a hlož pređarja pſchetož ſi teje ſameje ſtrony pſchimyž, tak móže ho potom nutnoſež a kſežblivoſež ſbudžowacž. Tež tajke měſtno ſi ežaſom na ſwjetloſež ſa wjèle ſhubi.

Dale je ſrudne ſwueženje, wo kotrež ſamuj klužba poręčecž, ſpanje w zyrfwi. To ho roſhmi, ſo w horzym ſeñdu, hdijz je eželo pſches napinaze thđeňſke dželo na poli wotpjate, woſebite

napominanje ſi temu ſluſha, na pređowanje Božeho ſlowa wot ſpočatka hacž ſi kónzej poſluhacž. Ale njeje Bože ſlowo tak wjèle wnojte, ſo ho ežlowjek jeho dla wobknejſi? Wo tých čuzczech duchowneho, kotrež jich zyly rynk ſpacž widži, njecham rěčecž, ale wo tym ujeprawje na Božim ſlowje, kotrež tajki ežini. „Schiož Bože ſlowo ſazpije, tón ſkaſy ho ſam“ — haj wón ſebi ſkaſy najrjeñſchu hodžinu thđenja a jeho zyly ſohnowanje; wón pak hiſhcze wjazh ſkaſy: wón ſkaſy Božu klužbu tež ſa drugich, kiz ho na njeho hněwaja a ho pſches jeho ſly pſchiklad ſawjeſež dadža — wón ſkaſy duchownemu jeho radoſež a pſchede wſchém: ſkaſy wón ſvože ſwojeje dufche. Njerofomne knježny pſchespja čaſh, hdjež bychu ſebi woliſa natupicž dyrbjaſe a pſchimyžem potom pſched ſamknjene durje. Na Pětrowe ſpanje pſchimyžem ſaprečze. Wěſcze je tudy roſdžel, hacž někomu pſchi pređowanju wocži hromadže padnjetej abo hacž je něchtó tak bjes ſwědominja, ſo ho do zyrfwje i tym pſchedewſacžom wužynje ſpacž. Šrudnje je doſež, ſo je jich wjèle ſi tym hréhom tak daloko pſchinjeſhy, ſo ho jeho wjazh wobrōč ſjemoža. Woni potom zyly lěto ſpja. My waž proſhym: Wolajcež tých, kiz ſpja, a hdijz ſež ſami w tym ſtrachce, pſchevińce ſo. Wot kózdeho ſazpiticeho pređowanja budžecze junu dyrbječ ſamolvjenje dawacž. Schiož tak ſwjate wonječeſež, proſdny domoj njeñde, ale i wobeženje wutrobu a ſwědominjom, mjes tym ſo maja druſy ſohnowanje.

(Potracžowanje.)

Wſchelake ſ blíſka a ſ daloka.

— Pſched týjomi nježelemi ſerbſke ſtudowaze měloſež 25 létnej jubilej ſwojeho duchowneho ſnowanarodženja ſwjetžesche. Tola duchowne ſnowanarodženje bě ho w lěze 1875 ſe ſaloženjem ſthadžowanek ſerbſkeje ſtudowazeje měloſež ſtało. Prózowanja wótežinſhy ſmyſlenych jenotliwzow, ſo bychu evangeliſhy a katholiſhy ſtudencza ſo jako ſhnojo ſerbſkeho luda bliže ſeſnali a bratrowsky ſe ſjenocženymi možami ſa ſdžerženje ſerbſkeje narodnoſež dželali, běchu ho ſkónežnje do ſkutka ſtajile. Hdijz běchu pſched 60 létami ſsmolet, Žakub, Břek, Sejler, Dmíš, Měřek, Klobopoliſti, Hórník a druſy ſerbſki lud ſi duchowneje womory wubudžili, dha ſu ſaložerjo ſtudentſkeje ſthadžowanki ſſerbstwu nowu womlodžazu móz ſaſhczepili. Woni naſhim wobſtarnym ſerbſkim ſwetžinam ruku poſkicžihu, ſo bychu wulke dželo dale wjedli, kotrež běchu czi 40 lét předny ſapocželi. Někotryžkuliž, kotrež je něhdj na ſthadžowanek ſobu ſpěval „Naſche ſſerbstwu ſi prócha ſtawa“, drje njeje ſwoju wiňowatoſež dopjelnil, tola wulka licžba ſthadžowanek ſe ſwojim něhduschim wótežinſkim ſlubam ſhwerna wostała. Črjódka ſi tých ſwěrnych ſſerbow bě ho ſaúdženu ſkriedu w Budyskej tſelerni ſechla, ſo by 25 létnej jubilej naſtača ſhromadžiſnow ſwjetžila, na kotrež běchu ho ſi wótežinſkim ſahorjenjom napjelnili a ſwoj ſerbſki lud a macžerenu rěči lubowacž na wulki. Knjeſ ſotar a rěčník Žyz ſwjetženku ſhromadžiſnu ſe ſławu na naſchego lubowaneho krala Alberta a khěžora Wylema wotewri. Druhu ſławu knjeſ farař Gólež-Budyschinkſki pſchitomnym ſaložerjam ſerbſkich ſthadžowanek ſunjeſhy, w dleſcej rěči ſtawisn ſthadžowanek roſwiwſchi. Knjeſ kaplan Bart-Čižchinskij ſhromadženych ſe ſahorjazm ſlowami napominaſche, ſo bychu ſwoje zyly možy do ſlužby ſerbſkeho luda ſtajili. Knjeſ farař Běrnik-Kluſchanskij nam poſjedasche, ſo ſu ho hžo pſched dleje dželi ſto létami ſerbſky ſtudencza ſthadžowali. W lěze 1741 bě jedyn hrabja Gersdorf w Kluſchku Lačzanſku ſchulu ſaložil, w kotrež ho ſerbſky ſtudencza a kandidatojo duchowſtwa ſhromadžowacž, ſo bychu ſerbſku rěč ſeſnali a ho w njej wudokonjeli. Poſdžiſcho ſu tajke ſchule ſi ſhwilemi w Čižchonzech a Wulkim Wjelkowje wobſtale. Š humora polnej rěči knjeſ farař Zur-Radivorski na to ſpominasche, ſo ſu ſthadžowanki ſerbſkeje ſtudowazeje měložin ſe tež pſchezo ſwěrnych ſmótrow měli. Čile ſmótſja běchu ſerbſky burjo a rjemejſliſniž, kotsiž ſu ſthadžowanki wopytowali a ſtudentow pſchečeſelnje hoſpodowali. Jedyn ſaſtupiſeř ſi nich, knjeſ krajnokejimski ſapóžlanz ſsmolet, bě tež dženžniſku ſhromadžiſnu wopytal. Žemu knjeſ farař Zur hrimatuzu ſławu ſunjeſhy. Šláwa knjeſa ſantora Rjelki-Rakečanſkeho wuežerjam placžesche, kotsiž ſſerbstwu ſluža ſerbſki ſpěw hajo. Knjeſ wuežer ſommer ſerbſkim ſtudentam pſchejeſche, ſo bychu, kaž je to něhdj bylo, pſchetož ſažo nowu luboſež a ſahorjenje ſa ſſerbstwu ſthadžowanek czeſpal. Nětčiſchi hlowny ſtarſich ſthadžowanek ſerbſkeje ſtudowazeje měložin, knjeſ ſtudent knježek, ho ſalubi, ſo budža nětčiſchi ſerbſky ſtudencza ſhwéri pſchiklad ſwových předovníkow ſežehowacž a něhduschich

ſthadžowanfarjov ſławiesche. Někotři starí ſthadžowanfarjo, t. j. farář Waltář-Wóžlincžanski, dr. Muša, direktor Grosluš, direktor Pohoneč, farář Ducžman, kaplan Stranz w Lipsku, fandid. theol. Schwijela a Adolf Černý w Praž, kteří už nijebě možno bylo, jubilejštu ſthadžowanfmu wopýtacé, běchu ſ dala ſ luboščku na nju ſpominajo pak se ſberbškim telegramom pak ſ listom jej ſwoje vutrobne poſtrowy půžlali.

Wjecžor po hoſčinje ſo ſpěwanski konzert wotbywaſche. K jeho pschihotowanju bě konzertowy wodžer, knies wucžer Šſlodeńſ- Radwořski, jenož tsi njedžele khwile měl. Hdyž je ſo po tymle jara krótko wobměrjenym čaſzu tak derje poradženy zyſk poſkicžicž mohl, je to ſawěſcze ſ dopoſtaſmom ſa hudźbnu wustojnoſcz ſſerbow. W měſchanym khorje, kotryž je ſo woſebje ſa tónle ſvjetzeiſki konzert ſtworil, pódla někotrych młodych Budyskich kniežnow tež ſ woſebitnym wjeſzelom někotre młode ſſerbowſki w narodnej dracze widžachmy, kotrež ſ měſchanemu Radwořskemu ſpěwanskemu khoru pſchiſluſcheja a kotrež jako altiſki woprawdze něſchtō wubjerné dvonjachu. Mužſke hloſy běchu wucžerjo ſ Budyschinia a woſolnoſcze pſchedewſali. Konzert ſo ſ ludowym ſpěwom „tſjo wo jemu“ ſapocža, kotryž je B. Krawz ſa měſchanym khor pſchipravil. Runje tak czerſtwje a wěſcze ſo te druhe tsi khoru „prawa towarzchnoſcz“ wot ſſlodeńſki a dwaj wot Krawza harmoniſowanaj ludowaj ſpěvaj „njeradženſtſta“ a „wólnoſcz“ ſpěwachu. Poſlednjej hudźbnjej ſadže wulku kontrapunktu wustojnoſcz pſcheradžitej, a pſchede wjchém poſlednje w E-dur da prawje jaſnje ſpóſnacž, tak móže ſo pod wustojnej miſchtrſkej ruku ſamo jednory ludowy hloſ bjes pſcheměnjenja jeho ſvěrnoſcze wjazyhložnje wobdželacž a ſo potom ſ čim wjetſhim ſapalom ſkutkuje. Zyle hinaſhi raſ mějachu Koſorowe kompoſizije, ſ kotrychž běchu ſo najwubjerniſche kabinetſke fruchi wuſwoliſe. Spěw, kaž pócžiwy „njerjeſčiny ſpěw“, kwintett „huſler ſoſ woknami“, jimaza melancholijska G-moll-ſada, njeradženſtſki wjelehlóžny kwartett „Tijalzy“ a hluvoſacžutý ſopranski ſpěw „Bręſycžka pſchede wku“ njerawadniſe ſ najlepſchim wudželkam ſluſcheja, kotrež móže ſerbſke hudźbne ſkladniſtwo poſkicžicž. Švjetzeiſki, ſvjetocžny duch nad wjelelicžnym poſluchaſtrom ležesche, hdyž ſo hloſy staromischtra ſerbſkeje hudźby ſanjeſzechu, duch, kotryž ſo hiſchče ſ tym powyschi, ſo je ſpěvařka ſopranskich partijow, kniežna Korjenkez ſ Kamjenza ſ woprawdze blyſchežazym hloſom wobdarjena. ſo ſdželawſchi na kralowſkim konſervatoriju w Draždžanach a wot naroda ſſerbowka wjetzeſche ſo kniežna Korjenkez, kaž lědina žana druha, do ducha pěſnje a hudźby pſchedžicž. Jeje ſpěw ſ wutroby džesche a dyrbjesche ſo jaſo ſ wutrobje dobývacž. Móz jeje hloſa we wýžkoſczi kaž w mědnoſci, w piano w mile wuměrazym pianissimo kóždeho hudźby wustojneho ſahori. Kleſkot bě, ſo wě, njerzměrnje wulki, a kniežna Korjenkez dyrbjesche kóždy ſwojich ſpěwów wospjetowacž. Prjedy hacž ſwoju roſprawu ſkónečnimy, jaſlužbnemu, pilnemu konzertowemu wodžerzej, knieſej wucžerzej ſſlodeńſej, džak a pſchipoſnacze prajmy. Tež lubnym ſpěwarjam a ſpěvařkam wutrobne „ſlaw“ a bórſy na „wjeſeſe ſaſhowidženje!“ Hdyž ſo konzert ſ kónzej bližesche, knies farář Golež pſchitomnych napominasche, ſo bychu žadny ſvjetzeiſ ſ wótcžiſkim ſkutkom ſkónečili a ſcherjepatku ſa ſerbſki dom woprowali. Tale prjedni ſwólniwe wutroby namaka. ſpěvařki mjes poſluchaſarjemi 76 hriwnow nahromadžichu.

— Raž hlyšimy, njebmědža ſo džecži wjazy w ſchuli ſerbſſi roſrěčowacž, hdvž maja tež wodhchnejcžko. Raſ je ſebi to naſch kraloſhwérny ſerbſſi lud ſaſluzil? My njevěmy, wot foho tale porucžnoſcz wuńdže, ale nadžijomnje naſcha wlyſchnoſcz w Gaffſfej na to powjedže, ſo tola wbohim džecžom ſwobodnoſcz woſtanje, ſo ſmědža ſo w ſwobodnym čaſu w ſwojej maczeŕnej rěcži roſrěčowacž?!!

— Pruski ſejm je ſo roſpuſcheſil bjes teho, ſo by žadny ministr ſe ſlužby ſtupicž trjebaſ. Wulfi ſanal bě wotpoſaſany. Poſchi tym wſchěm je wyſchnoſcž cžiſcže mile ſejm domoj poſblaſa. Hacž je roſhudženje wo ſanalu ſ zyła trjeba bylo, fotrež tola ſa naſche krajne ſbože tajſu wulſu wažnoſcž nima, tak wyſkoko wažne ſežinticž, je wulſe praſchenje. Wobžarowacž paſ je, ſo je wyſchnoſcž ſaſtojnikow — konſervativních ſapóſlanzow — ſe ſlužby wuhnaſa, dokelž njejſu ſa ſanal hloſkowali. To je Bohu žel plódne dželo ſa ſozialdemofratow.

— Prozeß w Franzowskej pschećzivo Dreyfusej šo dale płeče. Hacž je nětko Dreyfusž njevinovatý, wo tym tež wot postajeneho žuda njebudžemý połne roszjaſnjenje dostacž. Tak wjele je wěste,

schtož b̄mū prijedt̄ hižo wuprajili — Dreyfus njeje mjenje čescze
hódn̄ hac̄ jeho skóržbniz̄ — ſrudni generalojo franzowfeho
wójstva.

Wodowitý fužot „Baal“.

Pschi lodojtych brjohach połnóżneje Norwegskeje, blisko Lofot
czissim kúpam, je ſyluň wodowy fužoł, fotrehož ſo lódźnižy jara
boja, ſ mjenom „Waal”. Wón ma móz, fajfejež ſebi myſlicž
ninemóžemij a ſchtož do fužoła pſchińdże, ſo ſobu torhnje. A ſpodźiwnie,
hdhž je wjedro cžiche a rjane, ma Waal najwjetſchu móz. Lódźnižy
jeho iſraſhnu móz ſnaja a ſo hladaja. Pschi tym wſchém ſo
pſchezo hiſcheže ſtaiva, ſo hubjene wodžene lódże ſo pomalſu
hlubinje bliža, niewjedžo, fajfi iſrach jím hroſy. Pomalſu, cžiſeže
pomalſu pſchińdu wot ſwojego pucža prjecž, dadža ſo wot wodh
cžahnycž, fotraž jich najprjedy bjes teho, ſo bñchu to phtli, do
ſtaženja ſcžehnje. Bóſy ſapocžnu ſo wjercžecž, hacž njejſu ſrjedža
we fužolje „Waal“.

„Kapitāno“, pschiwoła nawodżowań młodemu wojichfej, fiz
prěni frócz psches te wody jědžeje, „my dyrbimy hnydom fotwizy
dele puščežicž. Wětsif je ſo lehnył a ſa poł hodžinu je ſo naſcha
lódź thětro fruch wjerczała“. —

„Rjeboj ſo“, wotmoliwi tón, „Łódź je dobra, wona ſo derje wopofaże.“

Nawodzować ſo t ſwojemu kompañej wróćzi. Sa mało wokomifnijenje bějche jaſo wot stróżelow wſchón blědy a proſchesche: „Kapitāno, Boże dla, dajeće fotwizy dele puſczečicž, předv hacž ſo wětr jaſo njeſběhnje; my ſmí we wodowym fužolje Waal! Bohladajče, tam je lódź! Wona nam ſnamjo dawa, ſo býchmy ſo hladali.”

„Na, na, jeno směrom, starzo!“ kapitán vytomoliv. Kompaš
při půdceho jažníjšeho povídovává, že by lódź do strašného fužołka
nuteš czechněsche. Na dobo věsche powschitkome wołanje a žafro-
wanje blyjscheč: lódźnizy běchu strach pójnali. Boni pytachu
strachej čekuyc, parna maſchina se wschej možu dželaſche, kapitán,
matroſojo, haj ſamo paſtagirojo ſobu pomhachu, že bych u žalovſnemu
fónzej wucžekli. Podarmo! to věsche poſdže. Kužoł Waal pomalku,
ale mějče ſwój ſutk dofonja.

Tak učtět rjana lódź swojemu fónzej napschecžiuo dže. Wona
żo wjercži — a pschezo thětsischo żo wjercži. Pošledne styskniwe
samolanie njesbožownych je płysciez, kotsiż budźa bórsh wot żolmow
póžrjecži; potom żałoszny hrimot a jenož hisczeze něfotre rospadanki
hisczeze na wodźe pływaja. Hafle sa něfotre dny morjo swojich
mownych sażo da. Też sa naż je tajki roszkudżazy wokomik, tajka
pošledna hodžinka. Wohladuj żo! Je-li tebje kwět do swojich
kyczow popadnije, ma-li tebje hrěch we swojej mozy, potom je
tajki kužol a głubina spody twojich nohow. Lódź żo pschi najrjeńšim
wjedrje podnuri. Tak móžesč też ty krjedža w derjehicžu, krjedža
we wježelu a spodobnym žiwjenju, hdvž żebi we swojich myšlach
najrjeńši wobras wo pschichodże činiisch, żo podnuricž. Žadyn
tých njesbožownych, kotsiż buchu wot teho kužola póžrjecži — je
sażo pschischoł, so by nam te głubiny wopiszać móhl, a žadyn
si tých kotsiż su żo wot rěfi hrěcha a njewěry żobu torhnyež dali,
njeje żo sażo wróczik a njeje nam wo głubinje czwilow, sdycho-
wanjom, sadwělowanjom, do fotrejež běsche żapadnył, powjedacž
móhl. Ale hdvž tam hiżo by a je żam żhonisch, potom je posdże.

Duž pořastají, czechodla chzech wumrjecz, hdyž mózech živý
bycz? Ty mózech tola směrom živý bycz, živý bycz s Bohom,
psched slym sařhowanym, živý bycz a wumrjecz w měrje. Bóh je
tvój pscheczel a wužwobodzec, fiž móže a chze tebje hischcze wumóz;
fiž chze tebje se straschnego kužola wutorhnycz. Pój t njemu!
Twoju saúdzenoscz pošni sjebanja a hubjenstwa wón wuhažnje,
twoju s hréchom womaſanu a styſkniwu mutrobu wón wucžiscz; i
měr, fotryž phtasche, wón tebi da. Pój t njemu, kajfiž by, wón
tebje pschiwoſmije a tebje wumóz.

Nějčto ē rošpominanju.

Čežkaj pſchēd hrědhom, je-li ſo móžesč. Njemóžeſch=li, potom
wojui!

¶ *
Rózdej frażnej wożebności Bożej myśl ſebi to mieno
„Wótz”. Rajſe ſwětło tebi potom w twojim ſnufkowym ſihadźa!

* * *

Rhval Boha sa to twoje, povschej fóždom' to ieho.